

Kortikobasal degeneration: värt att veta för patienter

Vad är det?

Kortikobasal degeneration (CBD) är en sällsynt, progressiv neurodegenerativ sjukdom. Den beskrevs för första gången år 1968. Sjukdomen börjar vanligen mellan 60 och 70 års ålder. CBD är en komplex sjukdom med många olika symtom och tecken.

Vilka är symtomen?

CBD påverkar vanligen en sida av kroppen mycket mer än den andra. Vanliga symtom inkluderar:

- Långsam rörelse och stelhet i nacke, armar och ben
- Balans- och gångproblem som kan orsaka fall
- Muskelryckningar eller -sammandragningar (kallade myoklonier)
- Svårighet att utföra vanliga arm- och benrörelser
- Känselstörningar på ena sidan eller problem med att identifiera saker genom beröring
- En känsla av att handen lever sitt eget liv, ibland kallat "alien limb"
- Svårigheter med tal och språk, såsom problem att hitta rätt ord
- Beteendeförändringar som förlust av motivation, personlighetsförändringar eller irritabilitet

Flera typer av CBD har identifierats enligt huvudsymtomen. CBD-symtom kan överlappa med andra vanligare neurologiska sjukdomar. Det är därför neurologer ofta använder termen kortikobasalt syndrom snarare än CBD.

Vilka är orsakerna?

Orsaken till CBD är okänd. CBD orsakar en onormal åldringsprocess i hjärnan som fortskrider över tid. Friska människor har ett protein som kallas tau i sina hjärnor. Det är viktigt för normal nervcellsfunktion. Människor med CBD har ett onormalt tauprotein som byggs upp i hjärnan. Det verkar skada nervceller och andra celler i vissa områden av hjärnan. Forskare vet inte varför detta tauprotein är onormalt vid CBD. CBD är inte ärftlig och har inte kopplats till några miljöexponeringar.

Hur diagnostiseras sjukdomen?

Diagnosen baseras på din medicinska historia och en neurologisk undersökning. Eftersom CBD-tecken och symtom kan likna andra sjukdomar, såsom Parkinsons sjukdom, kan det vara svårt att diagnostisera sjukdomen i tidiga skeden. Till och med i senare skede kan diagnosen i vissa fall vara svår. Ibland är diagnosen endast satt vid obduktion. Bildundersökningar som magnetkameraundersökning (MR) är ofta användbara. Avbildning kan utesluta andra sjukdomar som kan likna CBD. Bildundersökningar kan också visa på mönster i hur specifika delar av hjärnan har krympt, kallat atrofi. Det finns inga blodprov för att ställa diagnosen.

Finns det någon behandling?

Det finns ingen effektiv behandling för att fördröja progressionen av CBD. Emellertid kan vissa symtom ibland behandlas. Beroende på dina symtom kan din läkare prova:

- Levodopa för att förbättra förlångsamning
- Läkemedel för att hantera myoklonier
- Injektioner med botulinumtoxin i vissa muskler för att minska arm- eller benstelhet
- Övriga riktade läkemedel för urinproblem, ångest, depression, kognitiva problem etc.
- Fysioterapi, arbetsterapi och/eller logopedi för att behålla din funktion